

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Калаєва Каміла Севастянівна –магістрантка першого року навчання ОНП «Філософія бізнесу та соціокультурних практик» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Ринок праці, бізнес та економіка трансформуються. У постіндустріальному світі роль основного драйвера розвитку беруть на себе інновації; але самі по собі, у відриві від інших процесів суспільства, вони нежиттєздатні. Тому технологічні інновації доводиться комбінувати з освітою, культурою, мистецтвом, дизайном та іншими сферами життя людини. Цим і займається освітня система: у всьому світі зростає попит на ліберальну освіту, також відоме як Liberal arts.

Гуманітарна освіта (від лат *liberalis* «вільний» та *arts* «мистецтво чи принципова практика») [1] — це традиційний академічний курс у західній вищій освіті, який охоплює природничі та формальні науки, соціальні науки, мистецтво та гуманітарні науки [2]. У контексті гуманітарних наук термін «мистецтво» розуміється скоріше як набутий навик, ніж конкретно образотворче мистецтво. Гуманітарна освіта може стосуватися навчання за програмою гуманітарної освіти або університетської освіти загалом. Такий курс навчання відрізняється від курсів, які носять переважно професійний, технічний або релігійний характер [3].

Термін «гуманітарні науки» в контексті освітньої програми сходить до античності, але його значення значно змінилося, в основному за рахунок розширення. Сім предметів в античному і середньовічному розумінні стали ділитися на тривіум: риторика, граматику і логіку, і квадрівіум: астрономію, арифметику, геометрію і музику. Тому, коли ми говоримо про Liberal arts, то треба розуміти фундаментальні основи Античності.

Система ліберальної освіти базується на різних комбінаціях дисциплін та навичок, які набувають студенти. У ліберальному освіті учень отримує не тільки навички в рамках конкретного обраного напрямку, а й знання з інших сфер і дисциплін.

Програми Liberal arts традиційно включає чотири основні сфери: природничі науки, соціальні науки, мистецтво та гуманітарні науки. Академічні дисципліни в цих напрямках можуть комбінуватися по-різному, це залежить від університетів і конкретної програми. Вони можуть бути більш загальними (наприклад, дозволяють отримати ступінь бакалавра гуманітарних наук), так і більш спеціалізованими (наприклад, бакалавр в галузі соціальних наук). Подібні програми з'являються у університетів усього світу. В основі моделі ліберальної освіти лежить міждисциплінарність. Міждисциплінарність дозволяє учням поєднувати всі необхідні сфери, а також розвивати настільки затребувані

зараз soft skills. У поняття міждисциплінарність є кілька категорій розуміння – його трактують і як комплекс наук, і, навпаки, тільки як частина знання, що лежить на стику різних дисциплін. В освіті це, в першу чергу, означає комплексний підхід, який не звужує фокус студента на якихось одних дисциплінах, а, навпаки, розширює охоплювану ним зону знання.

На практиці така стратегія виражається в тому, що студенту надають досить широкий набір дисциплін, основних і додаткових, які він може поєднувати на свій розсуд. Тобто в програмі можуть бути сусідами образотворче мистецтво і, наприклад, біологія – або бізнес і література. Подібні поєднання, а також неосновні дисципліни, пов'язані, наприклад, з такими навичками, як критичне мислення і самопрезентація, дозволяють студентам набувати в процесі навчання soft skills. А вони високо цінуються як на ринку праці, так і в бізнес-сфері.

Ліберальна освіта скорочує розрив між теорією і практикою: студентам дають можливість не тільки отримувати знання, а й застосовувати їх.

Одна з особливостей програми liberal arts – практико орієнтований підхід. У більшості коледжів та університетів, що спеціалізуються на liberal arts, робота зі студентами не обмежується передачею знання: всередині освітніх установ створюються бізнес-інкубатори та проєктні офіси, де студенти можуть застосовувати на практиці те, чого навчилися. Ще одна відмінність ліберальної освіти – це створення сильного ком'юніті студентів і випускників. В університетах, які спеціалізуються на ліберальній освіті, функціонують різноманітні клуби і спільноти – їх створює не тільки навчальний заклад, а й самі студенти. Одна з основних функцій, яку вони несуть – простір для діалогу та обміну ідеями між слухачами різних курсів і спеціальностей. У підсумку студенти можуть ще більше поглибити міждисциплінарність і створювати спільні проєкти.

Модель ліберальної освіти виховує ідеальних підприємців-навіть якщо насправді вони не будуть займатися бізнесом. Поєднання глибоких знань з різних сфер і дисциплін, вміння реалізувати свої ідеї на практиці, розвинені soft skills, а також вибудована ще в студентстві мережу контактів з близькими по духу людьми – все це робить випускників програм liberal arts ідеальними майбутніми підприємцями.

Liberal Arts з кожним роком набирає популярність, викликаючи безліч дискусій про переваги і недоліки «ліберального» освітнього підходу в системі вищої освіти. В рамках основних переваг системи Liberal arts виділяють можливість вибору індивідуального вектору навчання, розвиток критичного мислення і комунікативних навичок, підвищення конкурентоспроможності випускників на ринку праці та їх здатність швидко адаптуватися до мінливих умов в силу властивого їм бажання ніколи не зупинятися в своєму розвитку, отримання постійної соціальної практики по багатьма областям знання, що складно переоцінити в плані придбання різновекторних соціальних навичок, що надзвичайно важливо для творчої особистості.

В цілому, освітня система Liberal Arts дає зрозуміти студентам важливість безперервної освіти і сприяє розвитку відповідних для цього навичок. Багато дослідників «ліберального» підходу також відзначають його важливість у підготовці студентів до активної громадянської участі в житті суспільства, як

наслідок «вільні мистецтва» наділяються здатністю формувати сучасну громадянську самосвідомість.

Список використаних джерел

1. "MA Liberal Arts | Course Overview". University of Winchester. URL: <http://www.topuniversities.com> › ... (дата звернення 06.02.2026).
2. "What is Liberal Arts? – Ancient, Medieval, Modern". Liberal Arts UK. URL: <http://www.wikiwand.com> › ... (дата звернення 04.03.2026).
3. "What Does Liberal Arts Mean? | Princeton Admission". URL: <http://www.admission.princeton.edu.com> › ... (дата звернення 01.04.2026).

З М І С Т

<i>Борінштейн Євген Русланович</i>	5
РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ОСВІТИ: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ СКЛАДОВІ	
<i>Азовський Тимур Ігорович, Петінова Оксана Борисівна</i>	8
ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕМОКРАТІЇ	
<i>Аксьонова Віра Ігорівна</i>	10
ПОЄДНАННЯ НАУКОВОЇ ІННОВАЦІЇ З ВИСОКОЮ ПАТРІОТИЧНОЮ СВІДОМІСТЮ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
<i>Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	14
ЕТИЧНА СКЛАДОВА ЕКЗИСТЕНЦІАЛІВ БУТТЯ	
<i>Борінштейн Євген Русланович, Калаєва Каміла Севастянівна</i>	16
ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Борінштейн Євген Русланович, Фільварська Валерія В'ячеславівна</i>	19
ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	
<i>Башавець Наталія Андріївна, Бугайчук Іван Юрійович</i>	23
ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ СУЧАСНИХ УЧНІВ СТАРШИХ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Брайт Галина Яківна, Даниленко Анастасія Володимирівна</i>	26
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ	
<i>Глушенко Олександр</i>	28
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ В УМОВАХ АЛГОРИТМІЧНОГО КОНТРОЛЮ: АСИМЕТРІЯ ЦИФРОВОЇ ВИДИМОСТІ В УКРАЇНІ	
<i>Гончарова Ольга</i>	30
ПЛАСТИКА ЛЮДИНО-МІРНОСТІ ЯК МЕТАКОГНІТИВНА ОСНОВА ОСВІТИ В УМОВАХ ФАЗОВОГО ПЕРЕХОДУ ДО МЕТАКЛАСИЧНОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ	
<i>Гоцуляк Катерина</i>	34
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ЗМІН	
<i>Добролюбська Юлія Андріївна</i>	36
МУЗЕЙ ЯК АГЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ПРАЦЯХ Р. САНДЕЛЛА	
<i>Карастан Сергій</i>	38
РОЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОДОЛАННІ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК У СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Коба Олег, Тодоров В'ячеслав</i>	40

Збірник матеріалів

XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

«ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.:
(0482) 732-09-52